

Warszawa, 26-02-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.561.15.2023.MP

Pan

Adam Bodnar

Minister Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

w dniu 19 lipca 2023 r., w związku ze złożonym do Rzecznika Praw Obywatelskich wnioskiem, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058; dalej: ustawa o RPO) wystąpiłem do Ministra Sprawiedliwości o podjęcie prac nad inicjatywą ustawodawczą. Miałyby ona polegać na odpowiedniej nowelizacji art. 74a § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799 ze zm.; dalej: Prawo o notariacie). Sugerowanym celem zmiany miałyby być zrównanie sytuacji osób przystępujących do egzaminu notarialnego po aplikacji notarialnej i bez takiej aplikacji przez wprowadzenie dla wszystkich możliwości zdawania egzaminu w siedzibie dowolnie wybranej izby notarialnej. W aktualnym stanie prawnym obowiązuje bowiem zróżnicowanie uprawnień osób po aplikacji notarialnej i tych, które przystępują do egzaminu notarialnego w związku ze spełnianiem alternatywnych kryteriów pozwalających ubiegać się o status notariusza. Osoby z tej pierwszej grupy mogą złożyć wnioski o dopuszczenie do egzaminu notarialnego wyłącznie w siedzibie rady właściwej izby notarialnej, tj. tej, w której odbyły aplikację notarialną. Tymczasem zdarza się, że sytuacja życiowa tych osób zmienia się po ukończeniu aplikacji notarialnej i zamieszkują one niekiedy daleko od siedziby rady izby notarialnej, w

której odbyły aplikację. Osoby z drugiej grupy mogą natomiast złożyć wniosek zgodnie z miejscem zamieszkania na obszarze właściwości danej komisji. Takie rozwiązanie budzi wątpliwości z perspektywy zgodności z konstytucyjną zasadą równości (art. 32 ust. 1). Szczegółowa argumentacja w tym zakresie została przedstawiona w piśmie z dnia 19 lipca 2023 r., którego kopię przesyłam w załączeniu do niniejszego wystąpienia.

Warto podkreślić, że w odpowiedzi z dnia 24 listopada 2023 r. (znak: DPG-VI.053.1.2023), ówczesny sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, Pan Marcin Warchoł, wyraził pozytywny stosunek do moich uwag dotyczących potrzeby zmiany wskazanego przepisu Prawa o notariacie, dzieląc wątpliwości wyrażone na tle zasady równości. Jak zauważył: „Wspomniana okoliczność powinna więc stanowić podstawę do zainicjowania prac analitycznych odnośnie do oczekiwanych zmian legislacyjnych, m.in. zmierzających do przyjęcia rozwiązań ułatwiających dostęp do egzaminu notarialnego aplikantom aplikacji notarialnej, którzy z różnych przyczyn życiowych nie mogą przystąpić do egzaminu w siedzibie rady izby notarialnej, w której odbyli aplikację”. Minister Marcin Warchoł dodał również, że „w odniesieniu do szczegółowych rozwiązań legislacyjnych Ministerstwo Sprawiedliwości deklaruje gotowość współpracy z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich”.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o RPO, zwracam się z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu realizacji wskazanego powyżej postulatu Rzecznika Praw Obywatelskich. Będę wdzięczny za stanowisko Pana Ministra w tej sprawie.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Załącznik:

- wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 lipca 2023 r.